

ATT BLI EN GLOBAL FEMINISTISK FREDSRÖRELSE



Allt börjar med
gräsrötterna

Amalkher Djibrine, ordförande IKFF Tchad på MR-dagarna i Stockholm 2018.
Foto: Evelina Rönnbäck

I dagens värld har utmaningar vi möter inte nationella gränser. Gränsöverskridande konflikter, vapenspridning och klimatförändringar är några exempel. Kvinnor världen över exkluderas från politiska processer och beslut som påverkar deras framtid, och fråntas sitt aktörskap. Vi måste därför hitta regionala och globala lösningar för att nå politisk förändring, vi måste samarbeta.

Ett första steg för hållbar politisk förändring är en stabil grund att bygga på. En stark organisatorisk kapacitet är avgörande för att långsiktigt kunna förändra vår omvärld. Vi bygger en rörelse idag som även ska driva arbetet för feministisk fred imorgon. IKFF Sverige har därför valt att samarbeta med systemsektioner i den afrikanska regionen, för att genom erfarenhetsutbyte, kunskapsdelning och regional organisering stärka IKFF som global rörelse

” While many today declare that WILPF Cameroon is an inspiration for WILPF’s work and for peacebuilding in general, I want to say that the section has been privileged to have WILPF Sweden as a partner during the past 6 years. WILPF Cameroon’s creation and growth has been nurtured by WILPF Sweden, who has mobilized significant financial resources and expertise to strengthen a movement of women and young women in Cameroon and in Africa in general, who are able to understand their roles, define their priorities and look for innovative peacebuilding initiatives. Having WILPF Sweden by our sides has meant significant growth not only for WILPF Cameroon but also for the other African sections in terms of internal capacity, project and organization management, lobby and advocacy and movement building.

SYLVIE NDONGMO
ORDFÖRANDE IKFF (WILPF) KAMERUN

FEMINISTISK FRED

Vision

ÖVERGRIPANDE
MÅL

EN GLOBAL
FEMINISTISK
FREDSRÖRELSE

Mål 2011–2019



IKFF har blivit en starkare global organisation



Kvinnors organisering i konflikt- och postkonflikt-länder har stärkts



IKFF Sveriges samarbete med våra systersektioner har utvecklats



Samarbetet i den afrikanska regionen har växt och fördjupats



Sverige har stärkt sitt arbete för att förebygga väpnade konflikter

En expansion utan motstycke

VÅRA MÅL

Yaoundé, Kamerun, maj 2019. Representanter från 14 afrikanska IKFF-grupper och sektioner är på plats i en konferenssal. Så även vi från IKFF Sverige. Två grupper är inte representerade. En resa tvingades ställas in i sista stund och en fick inte utresevisum från sitt land. Det stora orosmomentet inför varje möte, kommer alla att få visum? Rösterna blandas, skratt. Det är stor glädje varje gång vi lyckas befinna oss i samma fysiska rum. Dagordningen är lång för de få dagar vi har tillsammans, många erfarenheter ska delas. Hur hamnade vi här?

2011 inledde IKFF Sverige ett första trevande samarbete med de enda två IKFF-sektionerna som då fanns i regionen, Nigeria och Demokratiska republiken Kongo. Några år senare anslöt Kamerun och Ghana. Idag 2019, finns nationella sektioner och grupper i 18 länder i regionen och ett regionalt nätverk av kvinnliga fredsaktivister bemöter tillsammans utmaningar och hittar lösningar på problem som inte känner några gränser.

IKFF Sverige har:

- Kapacitetsbyggt nya sektioner och grupper i den afrikanska regionen. Antalet har gått från 2 länder 2011 till 18 länder 2019.
- Stöttat utvecklingen av ett starkt regionalt samarbete inom den afrikanska regionen.
- Stärkt vår egen kapacitet för politisk påverkan genom ett nära samarbete med systemsektioner.
- Stöttat metodutveckling och politiskt påverkansarbete genom projektstöd till sektioner.

” Att Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet redan då försiktigt påpekade att minderåriga flickor våldtas och hålls som slavar för att föda barn som säljs till illegala utländska adoptioner och att terrorgruppen Boko Haram härjade ganska ostört i Nigeria var inget som uppmärksammades. Nej, för så maxas svenska arbetstillfällen: Lite bistånd för att det ska kännas bra. Och så lite business som gör att det känns ännu bättre.

JENNY NORDBERG
KRÖNIKÖR SVENSKA DAGBLADET
MAJ 2014

IKFF Sverige har 2011–2019 förmedlat

7 800 000

SEK till kvinnors fredsarbete i den afrikanska regionen, för lokala, nationella och regionala aktiviteter.

GIVARE: Folke Bernadotteakademien Postkodstiftelsen Forum Syd

Sektion: En IKFF-sektion måste godkännas av den internationella kongressen som hålls vart tredje år.

Grupp: En IKFF-grupp är första steget in i vår globala rörelse och godkänns av den internationella styrelsen.

Sektioner: DR Kongo, Kamerun, Tchad, Ghana, Kenya, Uganda, Nigeria, Zimbabwe

Grupper: Burkina Faso, Burundi, Centralafrikanska republiken, Elfenbenskusten, Niger, Senegal, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Sydafrika, Togo

Hur slutar vi att släcka bränder?

KONTEXTEN GLOBALT OCH I SVERIGE

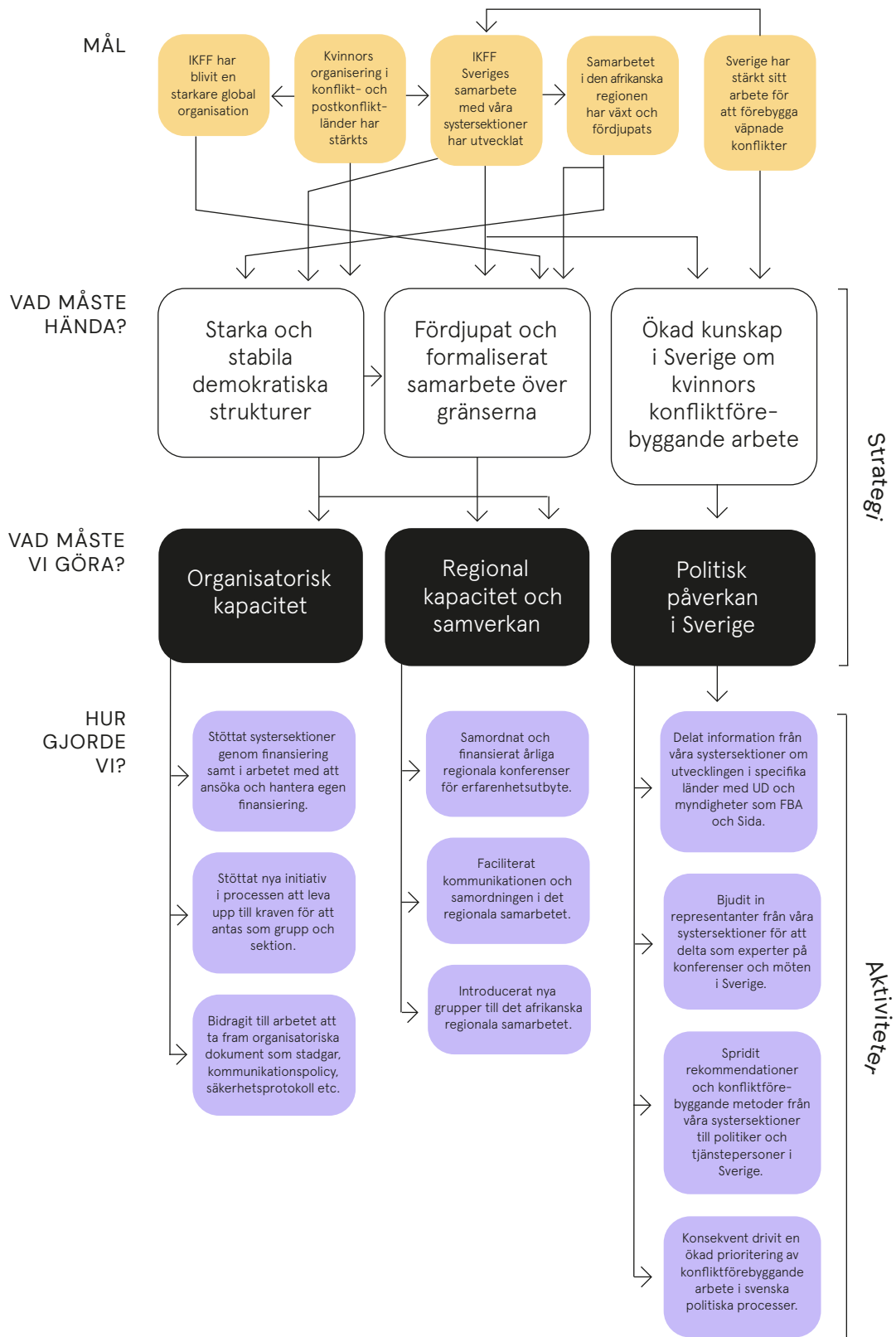
2011 antogs de första två nationella sektionerna i den afrikanska regionen på IKFF:s internationella kongress, Nigeria och Demokratiska republiken Kongo (DRK). Då vi hade påbörjat ett relationsbyggande genom möten i internationella sammanhang efterfrågade sektionerna samarbete med Sverige. Kapaciteten inom IKFF på internationell nivå var då svag vad gällde att stötta nationella sektioner i etablering och utveckling. IKFF Sverige fick en chans att göra en insats på basis av vår långa organisationserfarenhet och möjlighet att söka bidrag, en möjlighet våra systersektioner inte hade i sina länder.

Den största utmaningen i början var att få bidragsgivare i Sverige att förstå varför vi ville arbeta med Nigeria. Samarbete med DRK ansågs mer givet. Konflikterna har härjat i decennier och fattigdomen är utbredd. Nigeria fanns dock inte med på den svenska listan över länder i konflikt. Vi kämpade redan 2011 med att synliggöra den oroande utvecklingen i landet och det allt mer akuta behovet som vår systersektion såg av att förebygga konflikter innan det var för sent. Det gick trögt men vi fick till slut, på nåder, påbörja vårt arbete. Nigeria är en stor handelspartner till Sverige. Vi kritiserade den dåvarande svenska regeringens ensidiga hyllning av den ekonomiska tillväxten i landet.

2014 hamnade Nigeria i hela världens blickfång då över 250 flickor från Chibok kidnappades och fördes bort av den militanta gruppen Boko Haram, många saknas fortfarande. Våldet hade då fått eskalera och gruppen fått växa sig starkare i flera år utan att den nigerianska regeringen eller omvärlden reagerade. Många uppfattade det som att Nigeria över en natt blev ett land i konflikt. Men vår systersektion visste hela tiden vad som var på väg att ske.

Några år senare gjorde vi samma resa med IKFF Kamerun. Då Kamerun sågs som fredlandet i regionen fanns lite förståelse för vår vilja att arbeta där. Vår systersektion såg dock de tidiga varningssignalerna och ville agera förebyggande. Några år senare gick Boko Haram över gränsen in i Kamerun samtidigt som konflikten mellan de engelsktalande och fransktalande regionerna eskalerade, en konflikt som länge legat latent men som inte adresserats.

FÖRÄNDRINGSTEORI



Women's Situation Room (WSR)

är en metod för att förebygga våld och väpnad konflikt i relation till politiska val. WSR är dels en långsiktig process för att öka kvinnors deltagande som väljare, politiska kandidater eller aktörer, informatörer eller observatörer, dels ett fysiskt rum, ett callcenter, dit våld och oroligheter kan rapporteras under valprocessen. WSR-modellen har blivit erkänd som "best practice" inom konfliktförebyggande arbete av FN och andra internationella aktörer.

Öka den organisatoriska kapaciteten

IKFF SVERIGES ROLL

IKFF Sverige har genom projektsamarbeten bidragit till att öka våra systersektioners organisatoriska kapacitet i den afrikanska regionen, främst Nigeria, DR Kongo och Kamerun, så att de kan göra sitt jobb – skapa förändring. Finansieringen har sökts från bidragsgivare i Sverige (Folke Bernadotte-akademien, Postkodstiftelsen och Forum Syd). IKFF Sveriges roll har även varit och är att introducera nybildade grupper till den globala organisationen och se till att de inkluderas i det afrikanska regionala samarbetet. Vi har kunnat ge stöd i att uppnå de krav som kan finnas för

att registrera sig som organisation i respektive land och för att bli godkänd som nationell grupp eller sektion i IKFF internationellt för att därefter kunna verka och växa. Det handlar om stöd i utvecklandet av demokratiska strukturer, organisatoriska rutiner, kommunikation, dialog med givare, utformning och genomförandet av projekt liksom i att hantera hinder på vägen. Arbetet har utformats utifrån den specifika sektionens behov och målsättningar.

Vårt arbete och erfarenhet ledde 2017 till att IKFF Sverige formellt fick uppdraget av IKFF internationellt att stötta nya nationella grupper och sektioner i den afrikanska regionen samt det regionala samarbetet. IKFF Sverige är idag ofta den första kontakten en nystartad grupp i regionen har med vår globala rörelse.

Samarbetet har även möjliggjort för systersektioner att besöka Sverige där vi tillsammans har haft möten med finansiärer, myndigheter som Folke Bernadotteakademien och Sida, tjänstepersoner på Utrikesdepartementet och andra organisationer i civilsamhället, men även med ministrar som Margot Wallström och Isabella Lövin.

Politiska effekter

Nationella handlingsplaner för kvinnor, fred och säkerhet i Nigeria, Kamerun och DRK

Ratificering det internationella vapenhandelsavtalet (ATT) i Kamerun

Women's Situation Room i Nigeria och Kamerun

NIGERIA

IKFF Nigerias verksamhet har vuxit enormt sedan 2011 både vad gäller deras arbete och spridningen i landet. Deras nätverk spänner idag över landets alla 36 stater. Det har lett till en ökad kapacitet som innebär att de har kunnat söka och få medel från andra finansörer, som exempelvis UN Women, samt Sida och Norad (genom WILPF International). Sedan 2014 har IKFF Nigeria ansvarat för koordineringen av Women's Situation Room (WSR) i landet. IKFF Nigerias mobilisering har varit så framgångsrik att sektionen nu är den största i världen, med över 9 000 kvinnor organiserade i kampen för fred, frihet och feminism. 2015 mottog IKFF Nigerias ordförande Joy Onyesoh ett medborgarpris för sitt och sektionens konfliktförebyggande arbete inför presidentvalet samma år, ett val som blev långt mer fredligt än vad som befarades.

KAMERUN

IKFF Kamerun har gjort en omfattande resa sedan 2014, då de deltog på sitt första regionala möte. I november 2017 antog Kamerun sin nationella handlingsplan för resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet, en process där sektionen har spelat en nyckelroll genom sitt påverkansarbete och sin expertis. IKFF Kameruns nationella studie av hur kvinnor drabbats av väpnad konflikt ligger till grund för utformningen av handlingsplanen. Vid lanseringsceremonin i Yaoundé uppmärksammades deras viktiga bidrag i närvaro av ministrar, representanter från ambassader och internationella organisationer. IKFF Kamerun koordinerade i samband med presidentvalet 2018 ett omfattande och framgångsrikt arbete för att öka kvinnors politiska deltagande och för att förebygga våld och väpnad konflikt genom Women's Situation Room (WSR). Detta inom ett projekt vi bedrev tillsammans, med stöd av Postkodstiftelsen. WSR-processen har stärkt IKFF Kameruns nätverk, synlighet och legitimitet, lett till fler engagerade medlemmar och samarbetspartners, liksom till ökad kapacitet kring projekthantering, kommunikation och mobilisering.

DEMOKRATISKA REPUBLIKEN KONGO

IKFF DR Kongo är idag en av de ledande organisationerna i implementeringsprocessen för resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet i landet. De arbetar även med att studera effekterna av vapenspridning och har de senaste åren arbetat hårt för att synliggöra kvinnors situation inom den illegala gruvindustrin i landet. Trots att sektionen är väletablerad och besitter stor expertis, så utgör landets oroliga politiska kontext en utmaning för att sektionens arbete ska kunna växa. Stora säkerhetsrisker i kombination med bristande resurser och utmaningar kring internet och elektricitet utgör hinder i arbetet.

Kapacitetsbyggande förutsättningar:

- Ekonomi/finansiell hantering
- Demokratiska strukturer och andra krav för att bli en sektion
- Projektadministration: ansöknings- och rapporteringsförfaranden (inklusive metoder för att ta fram och formulera mål, indikatorer och resultat)
- Säkerhetsprotokoll
- Kommunikation nationellt och regionalt

” WILPF DRC is grateful for the support received from WILPF Sweden. The cooperation has been an excellent opportunity to meet and create links with participants from various institutions, civil society, UN agencies and political actors. We have been able to increase the visibility of WILPF DRC, support women in political participation, and do advocacy work on women, peace and security and disarmament.”

ANNIE MATUNDU MBAMBI
ORDFÖRANDE IKFF (WILPF) DR KONGO

Stärka det regionala samarbetet

För att möta regionala utmaningar måste samarbete ske över gränserna.

En förutsättning för förändring är därför även organisatorisk kapacitet på regional nivå. Arbetet i den afrikanska regionen har från start vilat på samarbete. Det är också så många nya grupper har startats, genom att en representant från en etablerad sektion har träffat aktivister på ett möte i ett annat land, som sedan önskat gå med i vår globala rörelse för feministisk fred.

Varje år sedan 2014 har ett regionalt möte anordnats, där sektionerna och grupperna har delat sina erfarenheter och sin expertis med varandra, vilket bidragit till den snabba tillväxten. Teman som lyfts på mötena varierar och sätts utifrån de behov som sektionerna själva definierar som relevanta för det givna tillfället, allt från att ta fram konkreta rekommendationer om kvinnor, fred och säkerhet till workshops om den personliga och organisatoriska säkerheten i sitt arbete som aktivist. De regionala mötena har även bidragit till ökad synlighet och legitimitet på nationell och lokal nivå då det lett till uppmärksamhet i media och möten med ministrar och andra relevanta aktörer.

Genom de regionala mötena har metoder kunnat spridas och vi ser inte minst hur det konfliktförebyggande arbetet genom Women's Situation Room kommer att användas i fler länder inför och under kommande val. Sammankomsterna är också värdefulla då de ger deltagarna möjligheten att mötas i trygga rum och diskutera utmaningarna med att vara kvinna och aktivist i många gånger svåra kontexter. Det har också påbörjats ett samarbete mellan de länder som gränsar till Tchadsjöregionen för att specifikt belysa hur kvinnor drabbas av krisen och de konflikter den ger upphov till – ett initiativ som startades under det regionala mötet i Yaoundé, Kamerun, 2019.

REGIONALA MÖTEN:



2019:
Yaoundé,
Kamerun



2018:
Accra,
Ghana



2017:
Kinshasa,
DRK, och
Stockholm,
Sverige



2016:
Costa Rica,
Brasilien



2015:
Yaoundé,
Kamerun



2014:
Kapstaden,
Sydafrika

IKFF SVERIGES ROLL

IKFF Sverige har bidragit till att anordna de regionala mötena genom finansiering, planering och samordning. Det handlar exempelvis om innehåll, form, att identifiera behov, boka externa föreläsare, boka resor och stötta i de omfattande visum-ansökningarna som varje gång måste genomföras. Vi är också delaktiga i den uppföljande fasen med redovisning och rapportering samt utformandet av konferensrapporter.

En strategi vi använt oss av för att öka den regionala spridningen och stärka samarbetet är att vi har bjudit in nystartade grupper, eller personer som visat intresse för att starta en grupp, till de regionala mötena för att snabbt förankra dem i IKFF och ge dem verktyg för sitt fortsatta arbete. På så sätt kan de hitta inspiration och kraft i att tillhöra en större rörelse. Detta har gett goda resultat. Ett exempel är Kamerun som vi bjöd in till det allra första regionala mötet i Sydafrika 2014. Efter mötet satte Sylvie Ndongmo, ordförande för IKFF Kamerun, igång arbetet för en nationell handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet, med hjälp av de erfarenheter och den kunskap de mer etablerade sektionerna delat med sig av. Idag är IKFF Kamerun en ledande organisation för fred och kvinnors rättigheter i landet.

Politisk påverkan i Sverige för systemskifte

Våra samarbeten med systemsektionerna bidrar till att stärka IKFF Sveriges arbete. Det inspirerar medlemmar, ökar vår kunskap om situationen i en rad olika konfliktkontexter och ger ett stort mervärde för de analyser som ligger till grund för vårt politiska påverkansarbete. I arbetet med den svenska utrikespolitiken måste de som påverkas av den förda politiken stå i fokus. Vi för därför fram rekommendationer och information från våra systemsektioner till svenska politiker och tjänstepersoner för att de ska kunna fatta beslut som bidrar till att förebygga väpnad konflikt och som stärker kvinnors deltagande. Samarbetet ökar IKFF Sveriges legitimitet som aktör både i politiska sammanhang och i civilsamhället i Sverige.

IKFF Sverige har sett till att systemsektionerna blivit inbjudna som experter till konferenser som Stockholm Forum on Peace and Development, som anordnas av SIPRI och UD, och Stockholm Civil Society Days, som anordnas av Sida och CONCORD Sverige. Därmed har representanter från flera systemsektioner fått möjligheten att direkt diskutera olika frågor med och ge rekommendationer till beslutsfattare och tjänstepersoner som ansvarar för Sveriges utrikespolitik.

SYSTEMFEL – AGERA ISTÄLLET FÖR ATT REAGERA

Trots att kvinnor i civilsamhället rapporterar att deras samhällen är på väg in i konflikt står världen ofta handfallen. IKFF Sverige arbetar med att försöka uppmärksamma tidiga varningssignaler på väpnade konflikter och med att synliggöra strukturer som står i vägen för att agera på en konflikt som ännu inte brutit ut, genom att i politiska sammanhang lyfta konfliktförebyggande arbete som centralt i arbetet för kvinnor, fred och säkerhet, utvecklingssamarbete och metodutveckling. Vi vill se ett system för hållbart och långsiktigt konfliktförebyggande arbete istället för ett som släcker bränder genom kortsiktiga projektmedel.

EFFEKTER FÖR IKFF SVERIGE

- Ökat genomslag för kvinnors konfliktförebyggande arbete i svenska strategier och handlingsplaner
- Ökad legitimitet för IKFF Sverige
- Ökad kapacitet inom IKFF Sverige att hantera internationella projektmedel
- IKFF Sverige fick 2017 i uppdrag av IKFF internationellt att stödja nya grupper och sektioner i den afrikanska regionen samt utvecklingen av det regionala samarbetet

Tillsammans förändrar vi världen

VÅR EFFEKT

Sverige har bidragit till att kvinnor i 18 afrikanska länder organiserar sig genom IKFF för feministisk fred. Genom ökad organisatorisk kapacitet bland nationella sektioner och grupper har ett omfattande arbete för fred och kvinnors deltagande kunnat bedrivas, exempelvis nationella handlingsplaner för kvinnor, fred och säkerhet, arbetet för ratificering och implementering av det internationella vapenhandelsavtalet (ATT) och Women's Situation Room. Vidare har ett starkt regionalt samarbete skapats mellan IKFF sektioner inom den afrikanska regionen samt ett nära samarbete mellan IKFF Sverige och IKFF i Afrika.

IKFF Sverige har även bidragit till regional spridning av metoder och verktyg för politiskt påverkansarbete, genom en samordnande roll och genom att möjliggöra den mötesplats för erfarenhetsutbyte som de regionala mötena är.

IKFF är idag en stark global och feministisk rörelse, som växer. Idag finns vi i 50 länder och den största ökningen har skett i den afrikanska regionen. Detta har lett till breddad representation. Den senaste internationella kongressen hölls för första gången i ett afrikanskt land 2018, i Ghana, och IKFF har för första gången

en internationell ordförande från Afrika, Joy Onyesoh från Nigeria. Den här expansionen har stärkt den globala organisationen då fler perspektiv kommer fram, vilket ger IKFF tyngd och större legitimitet.

Vägen framåt

NÄSTA STEG

IKFF i den afrikanska regionen har vuxit otroligt snabbt och fortsätter att växa. Vi ser att fler nationella grupper kommer att starta och att flera grupper kommer att vara redo för att bli antagna som sektioner på den internationella kongressen 2021.

IKFF Sverige har fått nytt förtroende, fram till 2021, att koordinera regionala konferenser, stötta kommunikation inom regionen och fungera som stöd för nya grupper och sektioner. Målet för den kommande perioden är att planera för en utfasning där den koordinerande rollen för samarbete och kommunikation successivt flyttas över till afrikanska regionen. Det regionala samarbetet i Afrika är en förebild för andra regioner inom vår organisation och vi ser nu ett intresse från flera länder i den amerikanska regionen att fördjupa sitt samarbete. IKFF Sverige ser en möjlighet att bidra med vår erfarenhet till detta arbete. Vi ser också att vi kan ta en faciliterande roll mellan regionerna för att se till att lärdomar och goda exempel tillvaratas, liksom erfarenheten av de utmaningar framväxten av rörelsen i den afrikanska regionen ställts inför. Vi ser även möjligheten till fortsatt kontakt, relationsbygge och erfarenhetsutbyte mellan IKFF Sverige och sektioner inom den afrikanska regionen, för att stärka IKFF som global rörelse, fortsätta lära av våra systersektioner och stå väl grundade i våra politiska analyser, genom fortsatta projektsamarbeten.

Vi kommer fortsätta arbetet med att synliggöra vikten av finansiering till kvinnorrättsorganisationer som arbetar för fred.



Philomena Zamani (IKFF Nigeria),
Sylvie Ndongmo (IKFF Kamerun)
och Joy Onyesoh (internationell
ordförande). Foto: Linda Forsberg